

Nam uti ille hactenus est extra delictum constitutus, ita etiam extra poenam constituendus erit.

ARTIC. CXXXIX.

Quos moderata sui tutela excuset.

Erstlich / von rechter Nothwehr / wie die entschuldige.

Welcher eine rechte Nothwehr zu Rettung seines Leibes und Lebens thut / und denjenigen / der ihn also benöthiget / in solcher Nothwehr entleibt / der ist darum niemand nichts schuldig.

AD ARTIC. CXXXIX.

ARGUMENTUM.

Qui pro defensione corporis & vitæ aggressorem, à quo vim patitur injustam, & in periculum mortis conjicitur, in ejusmodi tutela interficit, is propterea non punitur, neque exinde quicquam alteri debet.

EXEGESIS.

Ubi observandum I. *Quid sit defensio necessaria?* scilicet actus jure naturali permissus, quò quis ob infaustoris vim injustè ipsi illatam vel imminentem ex necessitate quadam declinandi instantis periculi vitæ & mortis se potest etiam cum alterius exitio & interitu defendere, vel est vis atque offensionis injustæ cum moderamine inculpatae tutelæ facta propulsatio.

II. *Quare dicatur necessaria defensio?* ideò, quia aliud medium defensionis non super est, dum nec auxilium sperari, nec copia Judicis haberi potest: unde insultatus tempore necessitatis, quæ legi non subjacet, suam salutem contra infaustoris impetum & vim injustam, etiam cum istius interitu, jure meritoque tueri potest.

III. *Tria copulativè requirit Imperator ad hoc, ut defensio necessaria sit:* (1) Ut ab alio insultetur. Defensio siquidem necessaria supponit injustam offensionem. Insultare autem est aliquem provocare five id fiat verbis injuriosis, five verberibus, vel alia quadam vi injusta. Nam ab offensione seu insultatione usquequaque pendet defensio, in tantum, ut ubi cessat offensio, ibi nulla quoque possit esse defensio. Cum defensio nihil aliud sit, quàm instantis imminentisque offensionis propulsatio.

Ma-